

L'assistenza ala prima infanzia tl Südtirol

**Cuntenuc prinzipei dl Cheder de referimënt
per l'ativiteies de furmazion, educazion
y assistënza ala prima infanzia**

Dat ora da:
Agenzia per la familia
www.provincia.bz.it/familia

Dat ora da:
Facultà de Sciences dla Formazion
www.unibz.it/de/faculties/education

Autores: Laura Trott y Ulrike Loch
Redazion: Laura Trott, Ulrike Loch, Verena Buratti
Traduzion di tesć: Ingrid Runggaldier (idiom de Gherdëina) y
Ulrike Vittur (idiom dla Val Badia)

Grafica y layout: freund.bz
Druck: Südtirol Druck
Funtanes dla imagjes:
Cooperativa soziela „Tagesmütter“
Azienda per i servijes soziei Bulsan
Cooperativa soziela „Popele“

ISBN Nr.: 978-88-88079-19-6

Alle Rechte vorbehalten

2022

Cuntenuc prinzipei dl Cheder de referimënt per l'ativiteies de furmazion, educazion y assistènza ala prima infanzia

Cuntenut

Parores danfora	4
Introduzion	6
I prinziips de referimënt dl'ativité pedagogica	9
Diversité y inclujun	11
Le bëgnsté	12
La cualité dl'interaziun	14
Paroles-tle dla furmazion, educazion y assistènza ala prima infanzia	17
Assistènza y cura	17
Educazion	20
L aprenimënt y la furmazion	21
Culaburazion cun la familia	23
I ambiënc de vita di mituns y dles mitans	25
Le jüch	27
La lerch sciöche post da imparé y se sté saurí	29
L se usé ite y la transizions	31
La cualité pedagogica	33
La digitalisaziun	34

Parores danfora

Stimades leturies, stimá leturs,

al me fej plajëi da podëi Ves presenté la publicaziun dla verjiun cörta dl Cheder de referimënt por les ativités de formaziun, educaziun y assistënza ala pröma infanzia. La verjiun cörta fej pert de na ligna de scomenciadies inviadés ia ultimamënter tl Südtirol por ti dé l'importanza che al ti speta al tēmp de vita danter 0 y 3 agn, y ti pité a düc i mituns y a dötés les mitans esperiēnzes de formaziun, educaziun y assistënza de gran cualité.

La cualité dl'interaziun alta danter pici y porsones adultes te so ambiënt de víta é d'importanza por le svilup emozional, cognitif, motorich y fisich di mituns y dles mitans. Ara é la basa dl bëgnsté di mëndri y insciö na premissa fundamentala por i prozesc d'aprendimënt y de formaziun.

Tratan les ativités dla vita da vigni de tles strotöres d'assistënza ala pröma infanzia vëgn i mëndri stimolá da perzepí sües sensaziuns y sù bojëgns, da i comuniché y da ciaré da ciafé na soluziun cun i atri, canche al é conflic d'interes. La capazité da se mëte tla situaziun di atri dëida i mituns y les mitans imparé da ponsé te na manira democratica y tó pert a n svilup solidar de nosta sozieté. Tres la partezi-

paziun tla vita da vigni de fej i mituns y les mitans l'esperiença dla capacitè d'agí y impara da surantó responsabilitè por sües aziuns. L'assistènza ala pröma infanzia de gran cualité porta danter l'ater pro a smendrí la desvalianza sozuala, deache ara ti conzed ai mituns y ales mitans da vire esperiënzes y ti trasmèt competënzes, che vëgn adorades te süa vita da vigni de y plü tert te scora.

Por che i mëndri pois vire les faziuns positives d'assistènza ala pröma infanzia y i geniturs pois ester sigüsc dl valor ajunté dles ativités d'assistènza ala pröma infanzia por ci che reverda la cualité de vita y formaziun de sü mituns y sües mitans, él gnü lauré fora i standards de cualité tl Cheder de referimënt. Cun chisc dessel gní garantí n'assistènza valia di mituns y dles mitans tl Südtirol, anfat te ci post y ci strotöra d'assistènza ala pröma infanzia che vëgn chirida fora.

I rengraziëii dötes les porsones che s'á dé da fá sides pro l'elaboraziun (partezipativa) dl Cheder de referimënt che ince pro chësta verjiun cörta. I sun contënta che al vëgnes mantigní inant la bona colaboraziun che s'á bele plü iadi desmostré efiçiënta danter l'Agenzia por la familia y la

facolté de Sciënzes dla formaziun d'Università Lèdia de Balsan. Cun la verjiun cörta dl Cheder de referimënt por les ativités de formaziun, educaziun y assistènza ala pröma infanzia sarunse bogn deboriada da ti fá conësce ince a n publich ampl i orientamënc pedagogics d'ativité d'assistènza ala pröma infanzia tl Südtirol. Foradechël ti vëgnel dé n pü' plü visibilitè al laur de gran valüta tles strotöres d'assistènza ala pröma infanzia che ciafa insciö l'importanza sozuala che ti speta pordèrt.

Waltraud Deeg

Assessuria por la familia

Introduzion

Chèsta verscion curta dl Cheder de referimènt per la furmazion, educazion y assistènza ala prima infanzia nasc do doi ani de pandemia da Covid-19 y sot ala mprescion dla ntraunides dla viera tl'Europa. La tèn perchël nce cont de esperienzes fates ntan la crisa. Do la esperienza dl destanziamènt y dla mascres vèniel danter l auter sotriassà la mpurtanza dla corporeità y dla mimica tla vita pedagogica da uni di. Oradechèl vèniel tèut ite la esperienzes cun la digitalisazion, che arà n cër pëis ënghe sèura la crisa ora.

Assistènza ala prima infanzia tl Südtirol

Popsc y pitli mutons/pitla mutans crësc su te cundizions scialdi defrèntes: te raions dedora dla ziteies y da mont o te zità, cun rujenedes y te families defrèntes. Per trueps de chisc pitli y de chèsta pitles iel na cossa da uni di y normala jì te na struttura d'assistènza ala prima infanzia. Pra i servijes d'assistènza ala prima infanzia te nosta provinzia iel la scolines coa, la microstrutures per la prima infanzia y la omans/i peresc dl di (genitores dl di). Tl'assistènza ala prima infanzia à uni pitl mut/pitla muta la rejon de giapé ufiertes cualitativamènter autes de furmazion, educazion y assistènza.

Sustenì la families

Per truepa families y/o persones responsables che à la ncèria d'educazion ie l'assistènza ala prima infanzia n sustèni a chèl che les ne pudëssa nia renunziè tla vita da uni di. La ie n aiut per genitores che tira su si mutons/mutans zënza l aiut de parèntes y amiches y la ti dà la puscibltà a tramedoi genitores de jì a lauré. A truepa families ti pieta i servijes d'assistènza ala prima infanzia nce la prima ucajian de cunëscer d'autri pitli. Una dla cumpetënzes plu mpurtantes dl'assistènza ala prima infanzia ie chèla de acumpañiè i pitli te si svilup y furmazion ma nce de sustenì i genitores te si vester genitores y tla gestion de si vita de familia.

Ènghe la families superea miec situazions de crisa coche la pandemia sce les ie sustenides da na rè che les pëia su. L'assistënza ala prima infanzia, sciche ufierta de njonta per la families, ie ncueicundì pert dla rè per i pitli y si families y si ambient de vita. L personal spezialisà dl'assistënza ala prima infanzia sustèn i pitli y si families nce te tèmps de crisa y ti juda a svilupé, mantenì y svilupé inant si resilienza.

Mparé dala crisa

Ti servijes defrènc d'assistënza ala prima infanzia lëurel educadëures y assistèntes al'infanzia, genitores dl di, pedagoghes, coordinadëures, personal cualificà spezialisà per l'assistënza de mutons y mutans cun bujèns particuleres sciche nce personal cun ncèries pedagogiches semientes. Dut chësc personal spezialisà cunlëura cun la families y ti pieta n gran sustèni per la furmazion, l'educazion y l'assistënza di mutons/dla mutans. L personal acumpania y sustèn la families ti pruzesc dl svilup emozional, cognitif, fisich y motorich de si fions y fians. Tl'assistënza de prima infanzia giapa i pitli n ntëurvia stimulènt che ie adatà a si bujèns de svilup individuei y te chël che si bënsté ie tl zënter.

Pesonal spezialisà

I fantulins y i popsc possa viver te n ambient d'assistënza cualitativamënter aut situazions d'aprendimènt che stimulea pruzesc de furmazion. N acumpaniamènt stimulènt tl'assistënza ala prima infanzia sustèn, aldò dl'OCSE y dl'UNICEF, i mèndri te si obietifs de svilup, sciche p.ej. a imparé l prim lingaz o i prim lingac, a cuntrolé la funzioms de si corp y a regulé si emozions. Cun chësta cumpetënzes se fej i mèndri plu saurì a tò pert ala vita soziela: i renforza si cunvinzion dedite de vester boni cun si forzes a se deriejer tla desfidedes tla fases defrèntes de si svilup. Nsci svilupea i fantulins y i popsc bënsté, crèta y curiosità deviers dl mond.

Furmazion tla prima infanzia

**La formazion
ie sostenibla**

I serviejs de prima infanzia sustèn chisc pruzesc ti dajan la puscibltà ai pitli de fé truepa esperienzes defrèntes y d'avèi uni sort de relaziuns sozieles. Esperienzes de formazion y de relazion che renforza y ncurajea ti dà la puscibltà ai pitli de svilupé inant cun cumpetènza si putenziei individuei. L'ie desmustrà che i mutons y la mutans prufitea dassènn de chësta ressorses y chël almanco nchin ala fin dl tèmپ dla scola elementera.

Bulsan y Persenon, d'agost 2022

Laura Trott & Ulrike Loch (unibz)

Verena Buratti (Agenzia per la familia)

I prinzijs de referimënt dl'ativité pedagoga

L'ativité pedagoga ti sorvisc d'assistënza ala pröma infanzia s'orientëia a chisc prinzijs:

- **Vigni möt y möta é n individuuum y é tl zënter dl'ativité pedagoga.** I mëndri vëgn odüs y acompagná sciöche individuums y sciöche pert dl grup.
- **Vigni möt y möta vëgn odü/odüda y acompagné/acompagnada sciöche pert de süa familia.** Les strotöres d'assistënza ala pröma infanzia ti pîta n sorvisc de sostëgn ales families.
- **Vigni möt y möta é pert dla lerch sozuala. I sorvisc d'assistënza ala pröma infanzia é pert de so paisc o quartier dla cité.** Ai é da odëi sciöche sogec de crëta tla rëi de referimënt di mituns y dles mitans.
- **Les mitans y i mituns é sogec autonom.** Canche les strotöres y la sozieté cheriëia situaziuns y posc adeguá pói svilupé süa capazité da agí autonomamënter.
- **I sorvisc d'assistënza ala pröma infanzia promöi le bëgnsté di mëndri.** Ai cheriëia condiziuns de svilup che ti corespogn ai bojëgn desvalis y ales preferënzes individuelles di mituns y dles mitans.
- **La partezipaziun, la diversité y l'inclujiun é obietifs traversai te düc i ciamps dl'assistënza ala pröma infanzia.** Les esperiënzes fates te chisc contesc dëida i mëndri svilupé süa personalité, gní plü autonom y tó pert ala vita tla sozieté.

L'ativité pedagogica se basëia sön theories pedagogiches democratives, sön la Convenziun ONU sön i dërc d'infanzia y sön la Convenziun sön i dërc dles porsones cun handicap. Ara s'orientëia ai prinzipls dl'educaziun partezipativa y democratica, y acompagnëia i mëndri tl svilup de süa capazité da tó autonomamënter dezijiuns, baié para y ester solidars. Chësc ó dí che i mëndri vëgn sostignis aladò de so svilup, a) da agí autonomamënter y surantó responsabilité por sües aziuns, b) da tó pert te na manira responsabla ales dezijiuns y ince c) da sté ca por i dërc y i interess di atri.

Diversité y inclujiun

I mituns y les mitans crësc sö te na sozieté dèr desvalia. Da chësta varieté pëia ince ia l'ativité ti sorvisc d'assistënza ala pröma infanzia che laora aladô de chisc prinzijs:

La varieté tla vita da vigni de

- **la cosciënza dla diveristé:** dötës les porsones é atramënter y cun vignöna vëgnel interagí te na manira individuala;
- **la partezipaziun:** dötës les porsones á le dërt da rajoné para sön cosses che les reverda. Al ti vëgn garantí a dötës les porsones da tó pert deplëgn a ci che sozed tla vita da vigni de;
- **l'inclujiun:** i sorvisc, l'organisaziun dl de y les situaziuns singles vëgn metüdes a jí a na moda che düc i mëndri ais la poscibilité da se svilupé te na manira autonoma.

Chisc prinzijs vëgn aplicá tla vita da vigni de tles strotöres d'assistënza, tles parores y tl lingaz che vëgn adorá, tla cerna dl personal y te düc i atri ciamps.

Pro l'organisaziun pedagogica dla lerch, di rituai, di decursc, di jüc y dles situaziuns de cura tëgn cunt le personal specialisé di bojëgn individuali di mëndri y de döt le grup a na moda che düc pois se sté bëgn y vëgnës trac ite.

Le bëgnsté

Le se sté bëgn te familia

Le bëgnsté di mituns y dles mitans é tl zënter dl'assistènza ala pröma infanzia y é colié te na manira strënta cun le se sté bëgn de sües families. La cualité de vita di mëndri y de sües families depënn dala poscibilité da tó pert ala vita sozuala y dala desponibilité de ressurses che tleca p.ej. na rëi sozuala che sostëgn les families y na lerch sozuala atrativa adatada ai mëndri. Dantadöt tratan la pandemia él gnü desmostré te na manira tlera tan importante che l'inclujiun sozuala é por les families. Ara scona tendenzialmënter i geniturs dala suraciaria y favorësc le svilup de raporc empatics danter geniturs y sü mituns/sües mitans. I sorvisc d'assistènza ala pröma infanzia ti pîta ativités de sostëgn ala familia che vëgn fates sides sön domanda dles families che de süa scomenciadia, por ejëmpl ti meton a desposiziun ales families na rëi sozuala ampla y orientada ai mëndri, o ti pitan consulënza te chestiuns pedagogiches.

Le bëgnsté y la portignënza

L'ativité pedagogica s'orientëia al bëgnsté de vigni môt y de vigni möta. Canche i mëndri sënt che ai se stá bëgn ési bogn da se lascé ite sön esperiënzes y prozesc de svilup nüs. Por che düc i pici pois se sté bëgn vá ite le personal educatif le miú che ara vá sön i bojëgns individuai di mituns y dles mitans, y tol en conscidraziun che vigni möta y môt perzepësc te na manira desvalia i avenimënc y les ativités che vëgn fates en comunanza:

Doris, na uma dl de, ti cunta na liënda ai mëndri. Da ti cunté la liënda tolera ca de te pices figöres y ogec che vëgn dant tla storia. Vigni möt y möta pó pié ite n iade la muntagnola, le lëgn y le striun. Giulia stá sentada adërtassö dan da Doris cun la boccia daverta y al pé che le storia l'afascinëies dër. Paula se naina ia y ca, ara é dër emozionada y ne vëiga nia l'ora da podëi tigní tla man la figöra dla muntagnola. Karim é relaxé, ascuta sö la storia y ti ciara ai atri mituns y ales atres mitans. Düc trëi perzepësc la medema situaziun atramënter, mo sön öna na cossa ési a öna: ai oress ascuté ciamó n iade chësta storia tan interessanta!

Tratan so laur da vigni de ciara le personal educatif che düc i mëndri sëntes comunanza y bëgnsté. Le bëgnsté é na premissa fundamentala por che i mituns y les mitans se lasces ite sön prozesc de formaziun.

La cualité d'interaziun

L'orientamënt al bojëgn y l'interaziun responsiva

La vita da vigni de tles strotöres ti pîta ai mëndri tröpes poscibilités da rové en contat cun d'atri mituns y d'atres mitans, y cun le personal educatif. La cualité d'interaziun é n prinzip pedagogich a chël che le personal educatif s'orientëia por planifiché i contac cun i mituns y les mitans, y les relaziuns che nasc adinfora te na manira responsiva chël ó dí, ciaran da jí ite sön i bojëgns y les espresciuns di mëndri. Les strotöres ti pîta ai mëndri de chësc vers continuité tl'assistënza y tles relaziuns savon che relaziuns stabiles, sigüdes y responsives é na premissa emozionala y cognitiva dl svilup.

Ci ó pa dí cualité d'interaziun?

La cualité d'interaziun vëgn adaldé canche le personal educatif perzepësc i segnai dl môt o dla möta, i interpre-tëia, respogn te na manira adeguada y, tl caje che al ess capí damat, comödel sües reaziuns y ti pîta na resposta nöia. Insciö sënt i mëndri che ai ciafa aiüt da regulé sües emoziuns, da acontenté sü bojëgns y scinacaje ti vëgnel mostré alternatives. De consequënza impari a conëscë süa faziun sön le monn y pó svilupé sües competënzes comunicatives. La cualité d'interaziun ti dá da capí ai mëndri che ai é bëgnodüs insciö sciöche ai é.

Francesco é senté ia por tera y se dá jö conzentré cun la stlujöra a laporá de so scofun. Inurcaltan aldon che al scraia tres plü dadalt "aaaaaah" y drüca dassënn adöm i slefs. Al dá l'impresciun da ester bindebó frustré. Niko (l'educadú) ti pîta so aiüt. "Oste te despié i scofuns? I te dëidi pa." Niko ti despëia i scofuns. Francesco protestëia, ti tol a Niko n scofun fora dla man y le mët dlungia so pe. Niko ti ciara y ne sá nia plü co. Francesco é döt soz y mostra zënza lascé do sön so scofun. Niko ti vista indô sù scofuns y Francesco se naina ia y ca döt agité. "Orôste daurí la stlujöra a laporá? Ciara i te tégni pa n pü' la lënga spo te fejeste plü saurí da la pié ite." Francesco deura la lënga y an vëiga che al é contënt.

L'esperienza che cun l'afeziun de na porsona de referimënt vára da comuniché sù bojëgns y dejiders, stimolëia i mituns y les mitans da esploré inant so monn y da se dé jö ativamënter impara. Sce i mëndri vëgn sostignis da relaziuns sigüdes, ti vái do a sù impulsç y ince a dotes les cosses cun chères che les porsones de referimënt se dá jö cun atenziun. Chësc ó dí che i mituns y les mitans chir cosses che an á deboriada y da chësc bojëgn vëgnel spo dantadöt so interes por chës cosses y aziuns cun chères che les porsones de referimënt se dá jö sovënz y/o cun intensité. Zënza iudiché s'orientëia i mëndri a ci che la porsona de referimënt ti dá atenziun (chësc pó ester fonins sciöche ince libri, aladô dla priorité che les porsones a chères che ai é liá ti dá). Tla medema manira depënn i mëndri dala capazité che les porsones, a chères che ai é liá, á da tó sò sù interesç. Chësta é la basa de tröc prozesc de svilup,

Les linies d'atenziun

d'aprendimënt y de formaziun sciöche por ejèmpl l'imparé n lingaz y l'interes por la natöra.

Reflesciun sön les interaziuns

Tres interaziuns de bona cualité sviluppèia i mëndri l'imaja de se instèsc y competënzes soziales. Osservan y acompagnan chisc prozesc pó le personal educatif sostigní vigni möt y möta da se svilupé individualmënter y da tó pert ales ativités di sorvisc d'assistënza ala pröma infanzia. Na bona cualité dl'interaziun mët danfora che le personal educatif osservèies aziuns relevantes di picì, les documentèies y fejes na reflesciun lassura, acompagnèies sü svilups te na manira stimolanta, vèighes y reconèsces mudaziuns y reagèsces a chèstes cun sensibilité.

Paroles-tle dla furmazion, educazion y assistènza ala prima infanzia

Furmazion, educazion y assistènza ie i cunzec de basa dl lëur pedagogich cun i plu pitli y tla pratica pedagogica iesi cunliei a na maniera strènta: l'assistènza à fazion sun l'educazion y l'educazion possa ncurajé la furmazion; i trèi cunzec, y cun chisc la manieres de ti jì permez ai pitli, ne possa nia vester l un zënza l auter y se sustèn l un cun l auter. Tlo ulons descrì chisc trèi cunzec a pert, pervia che uniun ie de mpurtanza per n'assistènza ala prima infanzia de cualità.

Assistènza y cura

I pitli à bujèns y èi i comunichea per se damandé sustèni. L'atività d'assistènza ti juda a perzepì si bujèns, a ti dé lerch y a i sodesfé. Pra l'assistènza toca la mpartizion dl di tres routines spezifiches, rituai y mpulsc nueves coche nce la proietazion dla lercs, di cèifs y dla igiena persunela. Tres n'assistènza de level aut fej i pitli la esperienza de sentì segurèza y crèta – y de cunseguenza de se n sté bèn – tres partezipazion y routines. L'assistènza sodesfej i bujèns di pitli de sentì i autri daujin a d'èi y de se sentì prutejei, l bujèn de juech y interazion, gheneda y chiet sciche nce i bujèns fisics de igiena persunela, maiè y durmì.

I pitli à la capacità de purté a esprescion si bujèns. I se dà da ntènder p.ej. tres l lingaz o a na maniera semienta al lingaz (p.ej. tres sonns y cighes), cun l corp, tres la mimica o cumpurtamènc. L'educadèures usservea i pitli te duta si esprescions (p.ej. sce i ie te n iede agitei o sce si mimica se muda da n mumènt al auter), les nterpretea y pieta ufiertes adatedes ai bujèns y ala situazions (p.ej. jì sun catl).

**Respeté i
bujèns di pitli**

**I pitli comunichea
a na maniera
cumpetènta**

I pitli giapa nsci l sustèni che i adrova per recunëscer si bujëns y per pudèi i acumenté te n ambient segur y adatà a si svilup.

Orientamënt aldò di bujëns

L personal educatif criaia la cundizions per adaté routines planifichedes (p.ej. durmì do marënda) ai bujëns individuei di pitli (p.ej. i pupelné y liejer dant sce n mut/na muta ne à nia suenn). I bujëns y i cumpurtamënc di pitli vën usservei y documentei dal personal specialisà acioche si svilup individuel posse unì acumpanià a na maniera cumpetënta y la pratica pedagogica posse unì refleteda aldò di bujëns di pitli.

Rituai y routines

L urientamënt aldò di bujëns di mutons/dla mutans se porta pro te n cheder de rituai y routines dat dant. Rituai y routines partësc ite l di te mumënc che possa unì udui danora dai pitli. Aldò de chisc rituai y de chësta for medema routines possi se urienté y giapé segurëza. N mumënt de salut ritualisà (p.ej. tl cërtil da duman) senialea l scumenciament dl di deberieda tla strutura. La routines ti juda ai pitli a sodesfé si bujëns nce canche i ne se ntënd nia de n avèi: na fasa chietta de pupelneda o n mumënt de letura do juesc muvimentei juda p.ej. a perzepì la stanchëza che i ne sënt nia ntan che i fej damat cun i altri pitli.

Cura

I mumënc de cura y igiena dl corp à i pitli particulermënter gën canche i possa n fé pert ativamënter. Chësc a cundizion che l personal specialisà se tol dl'aurela de se dé ju te uni situazion de cura a na maniera interativa y individuela cun uni mut/muta.

Marina (educadëura) ie te bani cun Matia per ti lavé la mans. La ti conta avisa cie che la fej y cie che la fajerà: "Šën te lavons la mans. Šën gëuri la spina, lasci jì l'ega y te reguci su la manies." A chësta maniera à Matia la puscibltà de se njinië ala situazion che vën a se l dé. L sà che la mans se blanderà. L fej pea ativamënter pra cie che suzed destrajan l brac y l lascian inò bel luter acioche Marina posse tré zeruch la mania. Matia gëura la man y se tripa cun l'ega che vën ora de spina.

La partezipazion ativa te situazions de cura pitedes dal personal educatif sun la basa de prinzijs pedagogics ti dà la puscibltà ai pitli de se cumpurté a na maniera autonoma, de mparé a cunëscer si corp, de scuvierjer l mond se tripan y de se n sté bën.

Na pert fundamentela dl'assistënza ie l cuntat fisich amu-reivl y respetëus urientà aldò di bujëns di pitli. L cuntat fisich ti va ancontra a si bujën d'afet, de sentiment, prutezion y l sustën i pitli a perzepì si corp y a l delimité dal ambient ntëurvia. L cuntat fisich, zënza o cun l acumpaniamënt dl rujené, ti dà ai pitli la sensazion de unì azetei y sustenii. La puscibleiteies limitedes de cuntat fisich y de perzezion dla mimica (sot ala mascres) ntan l tëmp dla pandemia à metù a lum tan mpurtant che la corporeità ie tla vita da uni di di pitli. L cuntat fisich ie na pert dla pratica pedagogica, canche la se urientea ai bujëns di pitli. Nsci mpera i pitli p.ej. la mimica nia mé udan y audian, ma nce pian ite y sentian i muvimënc dl mus y di muscli dl col o sentian la tenscion dl corp de si persones de referimënt.

Corporeità

Educazion

Ncurajé la partezipazion

I pitli se svilupea for inant: a nivel fisich, mentel y psichich. Tres l'educazion i acumpania la persones adultes te si pruzesc de svilup. Nsci cunësc i pitli manieres de cumpurtamënt soziel, la interazions cun i autri, i valores y la regules n generel azetedes. Chësc ti dà la puscibltà de partezipé a si ambient y ala cunvivënza soziela, aldò de si nivel de svilup.

L'ativiteies educatives tl cuntat cun i pitli ie planifichedes ativamënter y cuscientmënter y nvieia i mutons y la mutans a se cunfrunté cun la manieres de cumpurtamënt, cun i valores y la regules vivudes dant.

Hannah ti tol a Adelina l auto, cun chël che la fej iust damat y Adelina pruteste a chiet. L'educadëura Valentina se sënta ju pra la pitles y ti dij a Hannah: "Ulësses'a fé damat cun l auto? Ma Adelina fej iust damat limpea. Dàiti präibel inò l auto. Te posses pu fé damat cun l auto canche Adelina à finà. O, sce no, ti damandes sce la te dà l auto." Hannah mët l auto a mespies y ti l sburdla via a Adelina.

Orientamënt soziel

L'educazion juda i pitli a se deriejer tla vita da uni di. Chësc uel dì che i ie boni de adaté si cumpurtamënt te na grupa aldò dla situazions, ma nce che i mpera a svilupé na si autonomia. L'orientamënt tla vita soziela aldò de valores, normes y regules ti garata particulermënter bën sce nce i adulc ntëur ëi via (p.ej. la families o l'educadëures di servijes d'assistënza ala prima infanzia) les partësc y se tèn a d'ëiles. Perchël iel de bujën de n bon coordinamënt n cont d'assistënza ala prima infanzia danter la families – o la persones che à la respunsabltà per l'educazion di mutons y dla mutans – y i servijes. Defati, mé nsci y n basa a na vijion partezipativa y democratica d'educazion saral puscibl coordiné i valores y la ideies respetives sun l'educazion.

L apredimënt y la furmazion

I mutons y la mutans mpera se cunfruntan ativamënter y a na maniera autonoma cun sé nstësc y si ntëurvia. L apredimënt se dejëuj tl mut nstës/tla muta nstëssa. L/La possa unì stimulà/stimuleda da dedora, p.ej. njinian ite la lercs o planifican l'ativiteies tla strutura a na maniera adateda.

I pitli mpera a cunëscer l mond dantaldut fajan esperienzes, p. ej. pian ite na codla de lën concì ite si esperienza nueva te si pensé y sentì. Canche i fej pona esperienzes nuevas (p.ej. cun na majera o mëndra codla de lën) les concì inò ite y les cërdi inò da nuef. Zënza cunëscer la parola "dur" iesi po boni de delimité si esperienzes cun la codla de lën da chëles fates cun tieres de stof (mujiei), ega o cuntat fisich. Truepa esperienzes (p.ej. cun ogec defrënc) juda i pitli a se urienté te si ntëurvia y a cuncé ite y cërder ativamënter si perzezions abudes tres la esperienzes fates (p.ej. desferenzian dur y mujel, ciaut y frëit, mol y sut, fulestier y cunesciù).

I pruzesc de apredimënt y furmazion reverda sibe l svilup culturel, soziel y cognitif di pitli, sibe l svilup de si personalità. Per acuisì cunescënzes y abildeies y per svilupé si personalità à i pitli de bujën de relaziions de crëta y de n cheder soziel, de n ntëurvia y materiai stimulënc. P.ej. n cont dl material, uel chësc dî che l ie de bujën d'avëi da garat materiai cun carateristiches defrëntes y la puscibltà de i purvé ora te manieres defrëntes y coche i pitli l uel. Canche l personal educatif njinia ite i ambienc d'apredimënt y di servijes nstësc muessel se urienté aldò dla pluralità di traverc de furmazion y dla pusciblteies di pitli.

L apredimënt autonom

Svilupé n savëi che se porta pro da esperienzes

Stimulé l apredimënt y la furmazion

I ciamps de furmazion

La prima infanzia ie na fasa carateriseda da ciamps de furmazion y educazion defrënc. Tlo n ulons prejenté n valguni che ie essenziei tl cuntest dl lëur de furmazion tla strutures d'assistènza ala prima infanzia. Per eejèmpl vala pra l apredimènt linguistich dl prim de mparé a cunëscer l sonn dla rujenedes y de recunëscer che la paroles à n senificat. L nluogiamènt tl mond de vita y tla lerch soziela possa scumencé tl mumènt canche i pitli mpera a cunëscer la streda da cèsa demez ala strutura. Cun estetica, criatività, mujiga, ert y manualità se dà i pitli ju fajan damat a na maniera liedia y tl juech acumpanià, frabrican p.ej. costruzions cun tapli o produjan sons cun material defrënc. Cunëscer a na maniera jughènta

la piscibleteies de muvimènt y i lims dl corp de se muever fej pert dla cuscienza dl muvimènt y dl corp. Al ciamp dla sciences natureles, dla tecnica, matematica y leteralità ti va i pitli permez ti cialan p.ej. a libri da imajes y mparan a desferenzié i cuntrerés de grant y pitl o de lassù y lajù. L apredimènt y la furmazion ie tla strutures d'assistènza ala prima

infanzia pruzesc tres ora presènc y pra si planificazion y realizazion muesseles for tenì cont dl putenziel d'apredimènt de mumènc, routines y ativiteies singules n basa al nivel de svilup di pitli.

Culaburazion cun la familia

La familia ie per la majera pert di mutons y dla mutans l pont de referimënt plu mpurtant y la prima luegia te chëla che i/les sperimentea y tol pert ala furmazion, educazion y assistènza. Pian via dala familia slergia i pitli ora si cheder de esperienzes l ntegran for inò y sèurantulan nce l servisc d'assistènza ala prima infanzia sciche cheder de referimënt nuef. Na culaburazion respetëusa danter la familia/la persones che à la respunsabltà d'educazion di pitli y la struttura d'assistènza, che mët tl zënter l bënsté dl mut/dla muta, ie na cundizion mpurtanta per na furmazion, educazion y assistènza ala prima infanzia che garata. La cundivijion de ideies d'educazion y de furmazion da pert dla familia y dla struttura ti dà la puscibltà al mut/ala muta de se urienté y giapé segurèza te tramedoi ambienc. La cuntinuità danter chësta doi lueges ti juda a se n sté bën. N mut/Na muta che senialea a cësa n nteres nuef (p.ej. de stlù y giarù stlujures zip) prufitea sce l/la à nce la ucazion de purvé ora chësc nteres nuef tla struttura. Nsci à i pitli la puscibltà de purté inant tla struttura d'assistènza ala prima infanzia n pruzes d'aprendimënt o de svilup che à scumen-cià a cësa.

L se baraté ora cun la families di pitli n cont de si svilup ti dà la puscibltà ala educadëures de crië tla structures de prima infanzia n'atmosfera d'aprendimënt stimulénta. Ambieñc d'aprendimënt stimulénc vën a se l dé tl ntreciamënt de interazion, lercs atratives y na varietà de materiai defrënc, acioche uni mut/muta y uni grupa giape n cuntest adatà a si pruzesc de svilup y d'aprendimënt individuei y culetifs.

La familia ie l pont de partènza dl svilup y dla furmazion

Cuntest d'aprendimënt

Comunicazion y cunfront

I servijes d'assistènza ala prima infanzia sèurantol la ncèria de sustenì la families y la persones respunsables d'educazion di pitli tla furmazion, educazion y assistènza. Chèsc vèn a se l dé tres l'atività pedagogica dan man y nce tla funzion de persones de referimènt per la families p.ej. te cuestions d'educazion. Na comunicazion respetëusa y l se cunfrunté regulermènter ie la fundamèntes de chësta relazion susteniata y dl lëur aldò de cunzec educatifs y furmatifs partii danter l'assistènza ala prima infanzia y la persones respunsables d'educazion di pitli. Ucajions per se cunfrunté se pieta danter l auter canche l mut/la muta vèn teut/tëuta su y ntan l'ancuntedes pedagogiches canche n rejona dl svilup di pitli che vèn tenides uni ann. Ancuntedes de njonta possa oradechèl nce for unì d'emandes sibe da pert dla familia che da pert dla struttura d'assistènza.

I ambiënc de vita di mituns y dles mitans

Vigni möt y möta vir te n so ambiënt de vita. Pro l'ambiënt de vita di mëndri tochel les porsones y i posc dla vita da vigni de, che á por i mëndri n significat particular, porvia dles esperiënzes che ai fej impara. Le significat di posc pó gní influenzé dales esperiënzes: a valun/valöna ti plejel le parch dai jüc deache dailó ti sál bel da jí cun la sbinga. A n ater möt/n'atra möta ne ti plejel daldötneia da jí tl parch dai jüc deache dailó ti sál massa na gran vera. Tl'assistënza ala pröma infanzia é important che al vëgnés fat n coliamënt al ambiënt de vita di mëndri, é pö chësc le punt da olache so svilup pëia ia. L'ambiënt de vita de vigni möt y möta ti dá al personal educatif punc de referimënt por tó sò contat impara. Vigni möt y möta conësc bun so ambiënt de vita y por vignun y vignöna é chësc de gran importancia. Da chiló pëia ia les esperiënzes nöies a chëres che al ti vëgn atribuí n significat che se colieia ales esperiënzes fates cina te chël momënt.

Te situaziuns y contesc nüs s'orientëia les porsones sön la basa dles esperiënzes che ares á fat te so ambiënt de vita cina te chël momënt. Chësc ó dí che canche i mëndri impara da conësc posc nüs, sciöche na strotöra d'assistënza ala pröma infanzia, ciafi n punt de referimënt y de sostëgn tles cosses, ti prozesc y tles esperiënzes che ai conësc bele. Por ejëmpl é la situaziun pro mësa te na strotöra ala pröma infanzia de regola atramënter co a ciasa, mo porimpó á i pici la poscibilitè da fá referimënt a ci che ai conësc bele.

**I ambiënc de vita é
coletifs y individuai**

**Les esperiënzes
fej pert dl ambiënt
de vita**

Al é cotan de mituns y mitans, y Moritz s'intènn che al n'è nia súa so y gnanca so taí perferí, chël cun la girafa, n'è sòn mësà. Mo Moritz reconësc la forchëta y le cazü che al adora pö ince a ciasa, y le ritual: düc é sentá deboriada pro mësà. Por ël él tler che sëgn ciafon da marëna. Al'idea che al â cina sëgn de marëna pól colié düc i aspec nüs y nia conesciüs: al impara n raiml nü da dí denanco marné, al bër fora de n gote impede fora de na copa a bech y al mangia n cëi che á n'atra saú co canche sü geniturs cujina.

Imparé da conëscë i ambiënc de vita

Acioche le personal educatif pois tó en conscidraziun te súa ativité pedagogica i ambiënc de vita di mëndri, mës-sel sambëgn i conëscë. Ci che dëida de chësc vers é da jí fora por le raiun incër la strotöra y imparé da conëscë ci che é incëria, invié les families tla strotöra y baié impara de sciöche ares vir, de sciöche ares é ausades y dla vita da vigni de di mëndri.

Le jüch

I pici á le dërt da fá la blëita! Le dejider da descurí le monn tres le jüch á de natöra infora. Da fá la blëita se dá i mëndri jö cun se instësc y cun les porsones, les cosses y i avenimënc te so ambiënt y sperimentëia chësc cun düc i sënc che ai á a desposiziun. Ai fej esperiënzes che é l'espresciun de prozesc de aprenimënt y formaziun, y ai elaborëia avenimënc. Le jüch i dëida esploré te na manira desvalia cosses che ai ne foss scenó nia bogh da capí.

N'importanza particulara á chiló le jüch lëde. Le jüch lëde ti conzed ai mëndri da chirí fora instësc ci esperiënzes y argomënc che ai ó traté y ci sort de jüch che ai ó tó da le fá. Insciö pói svilupé sü interesc y lauré fora autonomamënter sües capacités. Ia por le de vëgnel porchël odü danfora dal personal educatif momënc stimolanc por düc i mituns y dotes les mitans olache ai/ares pó se tripé te na manira lëdia.

Da fá la blëita se dá implü jö i mituns y les mitans cun ciamps de formaziun desvalis, sciöche por ejëmpl cun le lingaz (fajon n comentar sön le jüch), l'ambiënt de vita y la lerch sozuala (p.ej. canche ai/ares soga a "cujiné" o ala "familia"), l'estetica y la creativité (p.ej. canche ai/ares proa fora stromënc musicai), les sciënzes naturales y la matematica (canche ai/ares selezionëia n valgügn ogec naturai aladô dl corú, dl material o dla forma geometrica). Le jüch é le stromënt plü important por la formaziun di mituns y dles mitans.

I mituns y les mitans esplorëia le monn tres le jüch

Le jüch lëde

Imparé tres le jüch

Soghé de süa bona

I mëndri rovënn de regola instësc sües ativités ludiches. Da osservé les aziuns dl personal educatif y di atri mëndri vëgni stimolá da defora da svilupé impulsç da soghé nüs y da i mëte en pratica. Le personal educatif mëss i acompagné cun discreziun y respet. Al osservëia y documentëia ci che al sozed tratan le jüch, azetëia i interesç di mituns y dles mitans, ti dá impulsç nüs y fej ofertes de jüch nöies. Al ti dá da capí ai mëndri che ai é al'altëza da rovëne instësc le jüch y che le jüch é important.

Stimolé le jüch

L'organisaziun dl ambiënt y dla lerch stimolëia formes de jüch desvalies. Da soghé cun ogeç conesciüs proa fora i mëndri sües abilités fisiches y ciafa fora sciöche i ogeç pó gní adorá. Le personal educatif chir fora - aladô de criteris dla pedagogia y dla psicologia dl svilup - i ogeç y i materiali da soghé de chi che al mëss dagnora n'èster assá a desposiziun tla strotöra. I pici fej ion la blëita cun cosses che ai conësc dla vita da vigni de (p.ej. cun ciastëgnes coiüdes sö tl parch y cun scatores de cartun adorades te ciasada-füch) o cun ogeç a chi che les porsones de referimënt se dedichëia cunkonzentraziun y interes (p.ej. massaries da cujiné o libri), deache cun chëstes cosses ési bogh da se colié a so ambiënt de vita. Ince les ativités educatives che é da fá vigni de, sciöche romené ia, pó gní n jüch sce an lascia tó pert i mëndri cun ligrëza.

La lerch sciöche post da imparé y se sté saurí

La strotöra d'assistënza ala pröma infanzia á tröc significac por i mëndri che vëgn ciará do iló. Ara é le post fisich che integrëia y amplësc so daciasa, n post olache ai mangia, se la rí, vëgn consolá, fej la blëita y dorm, mo ince n grup de porsones che ciara cun atenziun de vigni möt y möta, y cheriëia relaziuns o cinamai n atacamënt impara. La strotöra é ince n post sozial olache i mëndri á contat cun mituns y mitans dla medema eté. Por les families é la strotöra la totalité dles porsones a chères che ares ti afidëia so möt/süa möta y che ciara che ara ti vais bun. Al é n post olache sü mituns y sües mitans é al sigü. Al é na lerch organisada y arjignada ite aposta sön la basa de prinzijs pedagogics olache i mëndri ne fej nia ma l'esperienza di prozesc de svilup, d'aprendimënt y formaziun, mo proa ince bëgnsté y na maiú cualité dla vita.

Les strotöres vëgn proietades y organisades en conscidraziun de düc i mituns y de dötes les mitans, dles families y dl personal, ti don n majer pëis ai bojëgns di mëndri. Chësc reverda l'architëtöra dl frabicat, la partiziu y l'aredamënt dles lercs daite y dl raiun defora, la cerna dl personal educatif, süa formaziun y so ajornamënt, le sortimënt y la presentaziun di material, l'organisaziun de sciöche valch vëgn tigní y de rutines, y cotan de plü. N ejëmpl de chësc é la realisaziun zënza barieres dla lerch de cura. A chësta moda pó düc i mituns y dötes les mitans se möie lediamënter aladô de sües posibilités y se dé jö cun i material che ti vëgn pitá zënza depëne dales porsones adultes. L'aredamënt dles lercs mira a sodesfá i bojëgns de düc i

N post por mituns y mitans

Organisé la lerch cun cosciënza

mituns y dötes les mitans, y vëiga danfora lercs por palsé y se trá derevers, y ince lercs che stimolëia la creativité, le jüch, le movimënt y le barat.

La lerc defora

Pro la strotöra tochel sambëgn ince les lercs defora adoredes döt l'ann (n valgügn urc, terasses dla strotöra y/o plazes da jüch publiches, trus da jí a pe y contrades tla natöra), olache i mituns y les mitans pó se möie y fá esperiënzes tla natöra y cun i sënsc (tan cialt, frëit, soredlé, d'ambria o da vënt che al é). La strotöra é na lerc protezionada sciöche ince stimolanta por i mëndri y tl medemo tēmp éra pert dla lerc sozuala.

L se usé ite y la transizions

L se usé ite dl mut/dla muta te n servisc d'assistënza ala prima infanzia ie n mumënt particular per truepa families. Per gran pert di pitli se tratel dl scumenciamënt dla costruzion dla prima relacions dedora dla familia. Deberieda cun n cumpunënt/na cumpunëta dla familia che i accompinea feji, ntan la fasa dl se usé ite, la prima esperienzes tla strutura y cun la strutura.

Te chësta fasa dl se usé ite à l personal spezialisà la ncëria de ti dé ai pitli l bënunì tla strutura y de i usservé cun discrezion ti pitan ufiertes de cuntat y de relazion. L'educadëures respetea i tëmps di mutons/dla mutans y se adate a d'èi/ëiles. Oradechël sustënieles la persones che i/les accompinea tl ti dé segurëza y la puscibltà de amplië si mond de vita. L se usé ite tla strutura reprejentea la transizion dala familia, sciche luegia d'aprendimënt prinzipela, al servisc d'assistënza, sciche strutura de ntegrazion ala familia. La fasa dl se usé ite vën cunscidreda stluta ju canche l pitl se sënt emozionalmënter y fisicamënter a cësa tla strutura.

N'otra transizion ie ala fin dl tëmp tl servisc d'assistënza ala prima infanzia l passaje di pitli tla scolina. Na spazireda daujin ala scolina possa vester per l'educadëures na ucajion per rujené dla transizion y dl cumià che i pitli à dan sé. Na vijita tla scolina ti dà oradechël la puscibltà ai pitli de ti dé na udleda y udëi coche la scolina cëla ora dedite y cie che i mutons/la mutans fej iló. Nsci possi se nmaginé coche l sarà a vester n mut o na muta dla scolina. I pitli possa se lascé ite miec ala transizions che i aspieta sce i possa se fé n cheder dla situazion nueva.

Crië na relazion

N se usé ite aldò di bujëns di pitli

Njinië la transizions

Transizions tla vita da uni di

I pitli viv uni di de pitla transizions sciche p.ej. I cumià dala persona d'acumpaniamënt da duman canche i ruva tla struttura o l saludé la persona de familia y l tò cumià dala struttura d'assistènza ala fin dl di. Via per l di iel mo d'autri mumënc de transizion, p.ej. dal fé damat al rumé su o dala jita al maiè.

Svilupé y adaté rituai

A chësta transizions njinia l personal d'assistènza i pitli cun paroles y rituai (p.ej. lavé la mans dan jì a marënda). Chisc pitli avenimënc y rituai prevedibli dà la lerch de se lascé ite individualmënter sun l mut/la muta. Usservazion y documentazion di rituai da uni di ti dà la puscibltà al personal educatif de i adaté ala situazions aldò di bujëns di pitli.

Anne y si pere Florian ie iust ruvei tla microstrutura de prima infanzia. Tan che uni di ti dà Anne a si pere l ciucio tla man dan che la l saluda y va bel segura de sé sun dui cater tl self di pitli. Ncuei ne vala nia nsci. La tèn inant l ciucio tla bocia y abraçia si pere. Petra, l'educadëura, saluda Anne y Florian de cuer y dij: "Ulësses'à ncuei avèi n pue' plu giut l ciucio? Po l metons daldò, canche te ues, te ti cassëta." Florian tol cumià da si muta y dij: "Po te porta Petra ite ncuei." Petra tol Anne tl brac, saluda Florian y ti dà a Anne la puscibltà de saludé Florian, po vala cun Anne tl self di pitli.

La cualité pedagógica

Da ti garantí ai mituns y ales mitans n'assistënza pedagógica de gran cualité tles strotöres é le dovèi primar di ènc de gestiun, dl personal educatif y dl team de vigni sorvisc d'assistënza ala pröma infanzia. La cualité dl'ativité pedagógica vègn danter l'ater tresfora garantida tres la supervijiun y l'ajornamënt.

Le personal educatif dl'assistënza ala pröma infanzia vègn acompagné da personal cualifiché por l'acompagnamënt pedagogich che á la responsabilité dla cualité pedagógica tles strotöres. Le personal cualifiché por l'acompagnamënt pedagogich che vá regolarmënter tla strotöra osservëia, documentëia y analisëia l'ativité de formaziun, educaziun y assistënza, y se barata fora cun le team y en caje cun i geniturs. Al sostègn le personal educatif te süa ativité pedagógica y le dëida ince garantí y svilupé la cualité pedagógica. Implü fejel ince da interlocutur por les families y ti pîta consulënza sön tematches importantes por l'educaziun y la formaziun.

La cualité pedagógica é n criter important por les families canche ares tol na dezijiun por ci che reverda l'assistënza de sü mituns y de sües mitans. Por che les families sides bones da tó dezijiuns sön la basa de na bona informaziun áres la poscibilité da imparé da conësce la strotöra denant che firmé le contrat d'assistënza. Chësc pó gní adaldé tratan n de dla porta daverta y/o tratan na incuntada individuala por se conësce.

I sorvisc d'assistënza ala pröma infanzia é posc sigüsc por i mëndri che vègn ciará sura y dailó él ince interlocuturies y interlocuturs pedagogics competënc por les families o les

**L'acompagnamënt
pedagogich**

**L'incuntada por
imparé a se
conësce**

Proteziun di mëndri d'eté

porsones che á la responsabilité genitoriala. La proteziun di mëndri dala violënza y dal'emarginaziun sozuala é n dërt di mituns y dles mitans, n prinzip pedagogich fundamental y n'inciaria esplizita di sorvisc d'assistënza ala pröma infanzia. Vigni strotöra á n plann de proteziun di mëndri che dëida le personal educatif antergní te na manira competente y por la proteziun dl möt o dla möta, sce al dubitëia che le bëgn di mituns y dles mitans sides al prigo (p.ej. sce al é sëgnns de trascuratëza o esperiënzes traumatches). Por chësc é i sorvisc d'assistënza ala pröma infanzia colíá cun i sorvisc competënc tl raiun sozial.

La digitalisaziun

La comunicaziun tla vita da vigni de

I media digitai che fej oramai pert dla vita da vigni de de tröpes families pó gní adorá te na manira desvalia sciöche sostëgn por l'ativité pedagogica tl sorvisc d'assistënza ala pröma infanzia. Chësc é dantadöt sozedü tran la pandemia y tignará pro te na forma adatada ince tl dagní.

Le contat cun les families

L'adoranza di media digitai é de vantaje por dötes les porsones interessades canche ara se trata da mené informaziuns de test cörtës danter les families y la strotöra (p.ej. "Incö vëgn mia möta cun süa mëda"). Na plataforma che les families pó adoré deboriada (p.ej. na chat de grup) promöi le barat danter i geniturs o che che á la responsabilité genitoriala, y sostëgn sambëgn ince le coliamënt danter strotöra y ambiënt de vita di mituns y dles mitans. Tla fasa dl ausé ite y ince plü tert pó na foto o n pice video, che mostra la vita da vigni de tla strotöra d'assistënza,

daidé n valgönes families avëi plü crëta tla competënza dl möt o dla möta y ince tla strotöra. Ince videotelefonades danter les families y le personal educatif pó ester na bona alternativa a incuntades de porsona, sce ara ne vá nia da rové adöm por rajuns de destanza, limitaziuns temporales o d'atres rajuns. Al ti speta al personal educatif da ciaré che chisc contac digitai vëgnes adorá cun responsabilité deache ince chiló nen vára dantadöt dl bëgnsté di mituns y dles mitans.

Sce n möt o na möta mancia por plü dî (p.ej porvia de na maratia) pó videotelefonades daidé mantigní la relaziun cun le grup di mëndri y cun le personal educatif. Tratan le tēmp de vacanza pó n video tut sò damperfora avëi la medema faziun (p.ej. le personal educatif che cianta na ciantia che le möt o la möta conësc). Le personal educatif dëida les families s'anuzé di media digitai te na manira adeguada al svilup di mëndri. Por mirit dl'adoranza di media digitai por mantigní le contat costant danter i mëndri y le personal educatif tratan la pandemia s'á i mituns y les mitans fat plü saurí da sté indô tla strotöra y tl grup do avëi mancé o do che la strotöra ê stada stlúta por n pez.

La digitalisaziun tl'assistënza ala pröma infanzia ó porchèl dí integré o sostituí olache al öga i decursc y les comunicaziuns tres i media digitai (p.ej. les incuntades cun i geniturs o les listes de presënza). Döt chësc vëgn adaldé tolon en conscidraziun la proteziun di dac y i prinzipls fundamentai nominá tl scomenciamënt.

Sostigní la continuité dla relaziun

L'assistënza ala prima infanzia tl Südtirol

Te chësc test scrit por ladin vëgnel sovënz adoré les parores “pici/pitli” y “mëndri” minon sambëgn dagnora mituns y mitans.

Informaziuns plü avisa y referimënc leterars é da ciafé tl Cheder de referimënt por les ativités de formaziun, educaziun y assistënza ala pröma infanzia sön la plata web dl'Agenzia por la familia:

Verjiun todëscia y ladina:

www.provinz.bz.it/qualitaet-kleinkindbetreuung

Verjiun taliana y ladina:

www.provincia.bz.it/qualita-assistenza-prima-infanzia

